

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายวิชา ส23101 สังคมศึกษา

ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ศาสนากับการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย

เวลา 4 คาบ

แผนการเรียนรู้ที่ 19 วิธีพุทธ

เวลา 1 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มฐ. ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 1.1 ม.3/10 วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์วิถีการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนได้ (K)
- 2) นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมของพุทธศาสนิกชนได้ (S)
- 3) วิเคราะห์และเชื่อมโยงวิถีชาวพุทธกับการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม (K,S,A)

3. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
• วิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนศาสนาอื่นๆ	• พิจารณาตามหลักสูตรของสถานศึกษา

4. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนตั้งอยู่บนหลักธรรม โดยยึดศีล สมาธิ ปัญญา เป็นแนวทางในการควบคุมพฤติกรรม พัฒนาความคิด และสร้างปัญญา เพื่อการดำเนินชีวิตที่สมดุล นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พูดยาถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของตนเองจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูด้วยภาษาของตนเองได้ 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 1 คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ) พฤติกรรมบ่งชี้ 1. คิดสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การวางแผน ออกแบบ คาดการณ์ กำหนดเป็นเป้าหมายในอนาคต เพื่อประกอบการตัดสินใจต่อตนเองและสังคม 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 1. ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ใฝ่เรียนรู้ 3) มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning

(กระบวนการเรียนรู้ : การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคเพื่อนคู่คิด)

ชั่วโมงที่ 1

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ศาสนากับการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

(หมายเหตุ : ครูตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมและทำความเข้าใจผู้เรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้)

ขั้นนำ

- ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอสั้น หรือภาพ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันที่ต้องมีความเร่งรีบ รวดเร็ว การใช้เทคโนโลยี ความเครียด ครูตั้งคำถาม
 - ถ้าเราอยากใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ไม่เครียด ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน จะทำอย่างไรได้บ้าง

(แนวตอบ หากเราต้องการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ไม่เครียด และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน สามารถ โดยเริ่มจากการรักษาศีล 5 เพื่อควบคุมพฤติกรรมให้อยู่ในความดีงาม ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ใคร ใช้สติและสมาธิในการจัดการอารมณ์และความเครียด ทำให้จิตใจสงบ ใช้ปัญญาในการคิดและตัดสินใจอย่างรอบคอบ ไม่ทำอะไรด้วยความเร่งรีบหรือหลงตามอารมณ์ ชีวิตก็จะเต็มไปด้วยความสุข ความสงบอย่างแท้จริง)
- ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนว่าวิถีการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ หากเรานำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจะทำให้เรามีความสุขสงบอย่างแท้จริง

ชั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างวิธีการดำเนินของชาวพุทธที่นักเรียนปฏิบัติ หรือพบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น การตักบาตรตอนเช้า ไปวัด ทำบุญ
2. ครูนำเสนอวิธีการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ และยกตัวอย่างวิถีชาวพุทธ เช่น การทำบุญด้วยการให้ทาน ให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เช่น ทำบุญอะไรบ้าง ทำในโอกาสใด ความรู้สึกเมื่อได้ทำบุญ ครูตั้งประเด็นสนทนาเกี่ยวกับการทำบุญ เช่น
 - การทำบุญให้ทานเป็นการปลูกฝังชาวพุทธอย่างไร
(แนวตอบ การทำบุญให้ทานเป็นการปลูกฝังชาวพุทธให้มีน้ำใจและความเมตตาต่อผู้อื่น รู้จักแบ่งปันสิ่งของที่มีให้แก่ผู้ที่ขาดแคลน เป็นการลดความเห็นแก่ตัวและความโลภ ทำให้เกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ในสังคม นอกจากนี้ยังช่วยฝึกให้ผู้ปฏิบัติมีจิตใจอ่อนโยน สร้างความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ และเป็นรากฐานในการพัฒนาจิตใจให้ก้าวไปสู่การรักษาศีลและการเจริญภาวนาตามวิถีของชาวพุทธ)
 - นักเรียนมีหลักหรือข้อปฏิบัติในการทำบุญด้วยการให้ทานอย่างไร
(แนวตอบ ควรทำด้วยจิตใจที่ผ่องใส ไม่หวังผลตอบแทนเกินควร ผู้ให้ควรเลือกสิ่งของที่ดี เหมาะสม และเกิดประโยชน์แก่ผู้รับ ควรให้ด้วยความสมัครใจ ไม่บังคับหรือเสแสร้ง การให้ทานควรทำด้วยเมตตาและกรุณา มุ่งช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจ)
 - เมื่อเราได้ทำบุญให้ทานแล้ว รู้สึกอย่างไร
(แนวตอบ รู้สึกภูมิใจที่ได้แบ่งปันช่วยเหลือ)
3. ครูแนะนำการทำบุญตามหลักศาสนาที่อยู่บนความเหมาะสม ความพอดี
4. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ทางสังคมทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ตามแนวทางวิถีพุทธ
(แนวการวิเคราะห์ เช่น ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่ทำลายทั้งสุขภาพกายและจิตใจ ทำให้ครอบครัวและชุมชนเดือดร้อน สาเหตุสำคัญเกิดจากความอยากลอง การคบเพื่อนที่ไม่เหมาะสม และการขาดสติในการตัดสินใจ ตามแนวทางพระพุทธศาสนาสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการรักษาศีลข้อ 5 การงดเว้นจากของมีเมาและสิ่งเสพติด การฝึกสติและสมาธิช่วยให้ควบคุมใจได้ ไม่หลงตามสิ่งชั่วร้าย และสามารถตัดสินใจอย่างถูกต้อง เมื่อคนในสังคมตั้งมั่นในศีลและมีเมตตาเกื้อกูลกัน ก็จะช่วยป้องกันและลดปัญหาเสพติดได้)
5. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ทางสังคมทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นไปตามวิถีพุทธหรือไม่ เช่น
 - การทำบุญด้วยความศรัทธาที่มากเกินไปจนเป็นพุทธพาณิชย์ ทำให้วัดบางแห่ง หรือพระสงฆ์บางรูปสะสมเงินทอง นำไปสู่การทุจริตในปัจจัยที่ชาวพุทธทำบุญ
 - การโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับการทำพระพิมพ์ พระเครื่อง พระบูชา และวัตถุมงคลรูปแบบต่างๆ ออกจำหน่าย การปั่นราคาวัตถุมงคลและการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพื่อหารายได้
 - การทำบุญสะเดาะเคราะห์ ต่อดวงชะตา การทำพิธีตัดกรรมร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์ดังกล่าว และครูให้ข้อคิดเตือนใจ เพื่อการปฏิบัติตามแนวทางวิถีพุทธที่เหมาะสม

6. ครูให้นักเรียนจับคู่ทำกิจกรรม “วิถีพุทธ” ดังนี้

(1) ครูนำข่าว หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม แล้วให้นักเรียนบอกแนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวพุทธ ดังนี้

ข่าวที่ 1 ข่าว น้ำท่วมบ้านเรือน พื้นที่ทำ เกษตรเสียหาย ต้อง อพยพไปอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย

ข่าวที่ 2 ข่าว การทะเลาะวิวาท

ข่าวที่ 3 ข่าว การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา

ข่าวที่ 4 ข่าว อุบัติเหตุจากการเดินทาง

ข่าวที่ 5 ข่าว ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์

(2) วิเคราะห์เนื้อความในข่าวหรือสถานการณ์ แล้วเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน

(3) นำเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนที่เหมาะสม พร้อมระบุหลักธรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมดังกล่าว

(4) นักเรียนสะท้อนคิดว่า “จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว สามารถนำแนวทางการปฏิบัติตนข้อใดมาใช้ในชีวิตประจำวันได้บ้าง”

(5) นำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน ตามลำดับ

7. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักธรรมที่นักเรียนนำมาเชื่อมโยงความรู้จากการนำเสนอ โดยใช้ Smart PowerPoint เรื่อง วิธีการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน และใช้หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา ม.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ศาสนากับการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย ของ อจท. ประกอบการอธิบาย

8. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ในโรงเรียน ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน เพื่อตอบคำถามสะท้อนคิดจากสิ่งที่ได้สืบค้นข้อมูล และแจกใบงานที่ 9.1 เรื่อง วิถีพุทธ ให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย และเฉลยคำตอบร่วมกัน

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนวิธีการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ โดยการตั้งคำถามเพื่อเน้นย้ำการปฏิบัติตนที่เหมาะสม เช่น

- ชาวพุทธที่ดีควรดำเนินชีวิตอย่างไร

(แนวตอบ ชาวพุทธที่ดีควรยึดมั่นในศีล 5 เพื่อไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น หมั่นทำบุญให้ทาน สร้างกุศลและแบ่งปันผู้อื่น มีสติรู้เท่าทันอารมณ์ ควบคุมตนเองให้อยู่ในทางที่ถูกต้อง ดำเนินชีวิตด้วยความเมตตา ซื่อสัตย์ และขยันหมั่นเพียร นำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อความสงบสุขทั้งตนและสังคม)

- การนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต และการนำคำสอนเรื่อง ศีล และการทำบุญมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันอย่างไร และควรมีหลักคิดในเรื่องนี้อย่างไร

(แนวตอบ การนำหลักธรรมมาใช้ทำให้เราประพฤติดี มีระเบียบในตนเองและสังคมสงบสุข ศีลช่วยควบคุมพฤติกรรมไม่ให้เบียดเบียนผู้อื่น เกิดความไว้วางใจกัน การทำบุญเป็นการแบ่งปัน ลดความเห็นแก่ตัว และสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ทั้งศีลและบุญช่วยให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อเฟื้อ เกื้อกูล และมีน้ำใจ แต่การทำบุญในแต่ละครั้งเราต้องมีสติ ให้ทำตามแนวคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ทำบุญเพื่อหวังผลประโยชน์ที่เกินพอดี หรือทำบุญให้ทานมากจนตัวเองเดือดร้อน หรือไม่ให้คนอื่นนำเรื่องการทำบุญมาแสวงหาผลประโยชน์)

2. ครูและนักเรียนเชื่อมโยงการนำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิตจริง และสำรวจพฤติกรรมของตนเองว่ามีกรกระทำหรือพฤติกรรมใดที่แสดงว่าเป็นชาวพุทธที่ดี หรือมีพฤติกรรมใดควรปรับปรุงแก้ไข

ขั้นประเมิน

1. ตรวจสอบใบงานที่ 9.1 เรื่อง วิถีพุทธ
2. สังเกตการตอบคำถาม
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล โดยใช้เกณฑ์จากแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
4. ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้เกณฑ์จากแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
7.1 การประเมินก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9	- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ประเมินตามสภาพจริง
7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) วิเคราะห์วิถีการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนได้ (K)	- ตรวจสอบใบงานที่ 9.1 เรื่อง วิถีพุทธ - การตอบคำถาม	- ใบงานที่ 9.1 เรื่อง วิถีพุทธ - ข้อคำถามและแนวคำตอบ	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) นำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมของพุทธศาสนิกชนได้ (S)	- ประเมินการนำเสนอผลงานจากการทำกิจกรรม วิถีพุทธ	- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์ - ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3) วิเคราะห์และเชื่อมโยงวิถีชาวพุทธกับการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม (K,S,A)	- ประเมินจากการร่วมอภิปรายของนักเรียน - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ข้อคำถามและแนวคำตอบ - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์ - คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินความสามารถในการสื่อสาร - ประเมินความสามารถในการคิด - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- คุณภาพอยู่ในระดับดี (2) ผ่านเกณฑ์
7.3 การประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
-	-	-	-

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ม.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ศาสนากับการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย ของ อจท.
- 2) ใบงานที่ 9.1 เรื่อง วิถีพุทธ
- 3) Smart PowerPoint เรื่อง วิธีการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน
- 4) ข่าว/สถานการณ์ทางสังคม
- 5) คลิปวิดีโอสั้น หรือภาพ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) เว็บไซต์สำนักข่าว
- 2) เว็บไซต์เกี่ยวกับวิถีพุทธ

ใบงานที่ 9.1 เรื่อง วิธีพุทธ

ตอนที่ 1 รวบรวมข้อความที่แสดงถึงการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนที่เหมาะสม

ลักขโมยของเล็กน้อยจากร้านค้า	พูดจาไพเราะกับเพื่อน
แสดงความเคารพต่อพระสงฆ์	โกหกเพื่อให้รอดพ้นจากการถูกลงโทษ
รักษาศีล 5 อย่างสม่ำเสมอ	ใช้สื่อออนไลน์ในการค้นหาว่าร้ายผู้อื่น
ขว้างขยะลงพื้นถนนโดยไม่ใส่ใจ	ไปทำบุญกับครอบครัวในวันพระ
มีความอดทนเมื่อถูกวิจารณ์	ใช้ความรุนแรงเมื่อไม่พอใจ
อิจฉาเพื่อนที่ได้คะแนนดีกว่า	ให้อภัยคนที่เคยทำร้ายจิตใจ
ขโมยการบ้านเพื่อนมาส่งครู	ช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาโดยไม่หวังผลตอบแทน
เมตตาต่อสัตว์เล็กสัตว์น้อย	ฝึกสมาธิในเวลาว่าง
พูดหยาบคายเพื่อเรียกเสียงหัวเราะ	หัวเราะเยาะเพื่อนที่แต่งตัวไม่เหมือนคนอื่น
พยายามตั้งใจเรียนแม้จะเข้าใจยาก	บริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ตอนที่ 2 ตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยการรักษาศีล 5 สามารถช่วยให้สังคมไทยมีความสุขได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามบทบาทของนักเรียน มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ 1 วงกลมข้อความที่แสดงถึงการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนที่เหมาะสม

ลักขโมยของเล็กน้อยจากร้านค้า

แสดงความเคารพต่อพระสงฆ์

รักษาศีล 5 อย่างสม่ำเสมอ

ขว้างขยะลงพื้นถนนโดยไม่ใส่ใจ

มีความอดทนเมื่อถูกวิจารณ์

อิจฉาเพื่อนที่ได้คะแนนดีกว่า

ขโมยการบ้านเพื่อนมาใช้ส่งครู

เมตตาต่อสัตว์เล็กสัตว์น้อย

พูดหยาบคายเพื่อเรียกเสียงหัวเราะ

พยายามตั้งใจเรียนแม้จะเข้าใจยาก

พูดจาไพเราะกับเพื่อน

โกหกเพื่อให้รอดพ้นจากการถูกลงโทษ

ใช้สื่อออนไลน์ในการนินทาว่าร้ายผู้อื่น

ไปทำบุญกับครอบครัวในวันพระ

ใช้ความรุนแรงเมื่อไม่พอใจ

ให้อภัยคนที่เคยทำร้ายจิตใจ

ช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาโดยไม่หวังผลตอบแทน

ฝึกสมาธิในเวลาว่าง

หัวเราะเยาะเพื่อนที่แต่งตัวไม่เหมือนคนอื่น

บริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ตอนที่ 2 ตอบคำถามให้ถูกต้อง

1. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยการรักษาศีล 5 สามารถช่วยให้สังคมไทยมีความสุขได้อย่างไรบ้าง

การรักษาศีล 5 เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตในสังคม โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ

หากนักเรียนปฏิบัติต่อตนเองด้วยความตระหนักถึงส่วนรวม จะทำให้ความขัดแย้งในสังคมลดลง และเมื่อคนมีความเมตตา เกื้อกูลกันจะนำมาสู่สันติและความสงบสุข

2. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามบทบาทของนักเรียน มีอะไรบ้าง

1. การรักษาศีล 5 เป็นพื้นฐานของชีวิต

2. มีระเบียบวินัยในตนเอง

3. เคารพในความแตกต่างของผู้อื่น

4. ฝึกสมาธิและกำหนดจิตใจให้มีสติ

5. ประพฤติดีต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ

6. มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม

แบบประเมิน พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานรายบุคคล แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความ มีวินัย			ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			การแสดง ความคิดเห็น			การรับฟัง ความคิดเห็น			การร่วมมือ ทำงาน ส่วนรวม			รวม 15 คะแนน
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-15	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมิน

การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐
2	การลำดับขั้นตอนของเรื่อง	☐	☐	☐
3	วิธีการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์	☐	☐	☐
4	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอ	☐	☐	☐
5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ 1.2 อารงไว้ซึ่งความเป็น ชาติไทย 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และ ปฏิบัติตามหลักศาสนา 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งกาย วาจา ใจ 2.2 ประพฤติตรงตาม ความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
3. มีวินัย	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 ตั้งใจเรียน เพียรพยายาม ในการเรียน และเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนด้วยการ เลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ และ สามารถนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ต่อ)

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		3 (ดีมาก)	2 (ดี)	1 (ผ่าน)	0 (ไม่ผ่าน)
5. อยู่อย่าง พอเพียง	5.1 ดำเนินชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
6. มุ่งมั่นใน การทำงาน	6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการ ปฏิบัติหน้าที่การทำงาน 6.2 ทำงานด้วยความเพียร พยายามและอดทน เพื่อให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
7. รักความ เป็นไทย	7.1 ภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อบทบาท 7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารได้อย่าง ถูกต้อง 7.3 อนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>
8. มีจิต สาธารณะ	8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วย ความเต็มใจและพึงพอใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นประจำ</u> <u>สม่ำเสมอ</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นส่วนใหญ่</u>	นักเรียน มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>เป็นบางครั้ง</u>	นักเรียนไม่มี พฤติกรรมตาม ตัวชี้วัดหรือ มีพฤติกรรม ปฏิบัติตามตัวชี้วัด <u>น้อยครั้ง</u>

แบบประเมิน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ใส่ตัวเลขลงในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ
สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 2.	
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 1.	
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 พฤติกรรมบ่งชี้ 1.	

หมายเหตุ : หากนักเรียนมีระดับคุณภาพไม่ถึงระดับดี (2) ในแต่ละสมรรถนะสำคัญ ครูควรพัฒนานักเรียนให้ถึงเกณฑ์ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมต่อไป

เกณฑ์การประเมิน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทักษะของตนเองด้วยการพูด และการเขียน พฤติกรรมบ่งชี้ 2. พุ่ด ถ่า ย ทอ ด ค วาม คิ ด ค วาม รู้ สึ ก และ ท ศ น ข อง เ ก ล ย ส ร ที่ อ่ า น ฟั ง ห รื อ ดู ดั ว ย ภ า ช า ข อ ง เ ก ล ย เ ก ล	พุ่ด ถ่า ย ทอ ด ค วาม รู้ และ อ ภิ พ ร า ย แ ส ด ง ค วาม คิ ด เ ห็ น ใน ก ร ร ม ทำ กิ จ ร ร ม วิ ถี พุ ท ร ได้ ดั ว ย ภ า ช า ข อ ง เ ก ล ย เ ก ล ร วม ย ก ดั ว ย อ ย ่าง พ ร ก อ บ ได้ ส อ ด ค ล ็ อ ง กั บ ร ็ อ ง ร ร ว ที่ ถ่า ย ทอ ด ได้ ร วม ย ก ดั ว ย อ ย ่าง พ ร ก อ บ ได้ ถู ก ต อ ง ชั ด เ จ น ค ล ็ อ ง แ ค ล ว	พุ่ด ถ่า ย ทอ ด ค วาม รู้ และ อ ภิ พ ร า ย แ ส ด ง ค วาม คิ ด เ ห็ น ใน ก ร ร ม ทำ กิ จ ร ร ม วิ ถี พุ ท ร ได้ ดั ว ย ภ า ช า ข อ ง เ ก ล ย เ ก ล ร วม ย ก ดั ว ย อ ย ่าง พ ร ก อ บ ได้ ส อ ด ค ล ็ อ ง กั บ ร ็ อ ง ร ร ว ที่ ถ่า ย ทอ ด ได้ ร วม ย ก ดั ว ย อ ย ่าง พ ร ก อ บ ได้ ถู ก ต อ ง	พุ่ด ถ่า ย ทอ ด ค วาม รู้ และ อ ภิ พ ร า ย แ ส ด ง ค วาม คิ ด เ ห็ น ใน ก ร ร ม ทำ กิ จ ร ร ม วิ ถี พุ ท ร ได้ ดั ว ย ภ า ช า ข อ ง เ ก ล ย เ ก ล ร วม ย ก ดั ว ย อ ย ่าง พ ร ก อ บ ได้ ส อ ด ค ล ็ อ ง กั บ ร ็ อ ง ร ร ว ที่ ถ่า ย ทอ ด ได้ แต่ ไม่ ส ามารถ ย ก ดั ว ย อ ย ่าง พ ร ก อ บ ได้	ไม่สามารถพูด ถ่า ย ทอ ด ค วาม รู้ และ อ ภิ พ ร า ย แ ส ด ง ค วาม คิ ด เ ห็ น ใน ก ร ร ม ทำ กิ จ ร ร ม วิ ถี พุ ท ร ได้ ดั ว ย ภ า ช า ข อ ง เ ก ล ย เ ก ล
สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด ตัวชี้วัดที่ 2	สั ง เ ค ราะ ห์ ค วาม รู้ จ า ก ก ร ร ม วิ เ คราะ ห์ ส ถา น ก ร ร ม ข าว แ ล ว น ำ ห ลั ก ฐ ร ร ม	สั ง เ ค ราะ ห์ ค วาม รู้ จ า ก ก ร ร ม วิ เ คราะ ห์ ส ถา น ก ร ร ม ข าว แ ล ว น ำ ห ลั ก ฐ ร ร ม	สั ง เ ค ราะ ห์ ค วาม รู้ จ า ก ก ร ร ม วิ เ คราะ ห์ ส ถา น ก ร ร ม ข าว แ ล ว น ำ ห ลั ก ฐ ร ร ม	สั ง เ ค ราะ ห์ ค วาม รู้ จ า ก ก ร ร ม วิ เ คราะ ห์ ส ถา น ก ร ร ม ป ัญ หา สั ง ค ม และ สั ง แ ว ด ล ็ อ ม แ ล ว

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
คิดขั้นสูง (การคิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ) พฤติกรรมบ่งชี้ 1. คิดสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การวางแผน ออกแบบ คำนวณ กำหนดเป็นเป้าหมายในอนาคต เพื่อประกอบการตัดสินใจต่อตนเองและสังคม	การดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธ <u>มาเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมเหตุสมผล</u>	การดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธ <u>มาเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</u>	การดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธ <u>แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</u>	นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาเสนอแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนได้บ้าง แต่ไม่ครอบคลุมประเด็นที่กำหนด
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ 1. ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	แสดงความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยสนับสนุนหรือคัดค้านความคิดเห็นนั้นด้วยกิริยาวาจาที่สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น พร้อมทั้งปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบจนสำเร็จ เป็นที่พึงพอใจของผู้ร่วมงาน	แสดงความคิดเห็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น โดยสนับสนุนหรือคัดค้านความคิดเห็นนั้นด้วยกิริยาวาจาที่สุภาพ ให้เกียรติผู้อื่น พร้อมทั้งปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบจนสำเร็จ	แสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หรือปฏิบัติงานที่รับผิดชอบสำเร็จ <u>เมื่อมีผู้อื่นมากระตุ้น</u>	ปฏิบัติงานของตนเองได้ <u>แต่ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</u>

แบบบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

- ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

- ด้านอื่นๆ (ความสามารถ/ทักษะ/พฤติกรรมเด่นหรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(นางสาวสุภาวดี บุสดี)